

ЦЕНТР
ФІНАНСОВО-
ЕКОНОМІЧНИХ
НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ

CENTER FOR FINANCIAL-ECONOMIC RESEARCH
ЦЕНТР ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

CERTIFICATE OF PARTICIPATION СЕРТИФІКАТ УЧАСНИКА

підтверджує, що

Томчук Олена Феліксівна

**взяла участь у роботі Міжнародної науково-
практичної конференції**

**«Економіка, фінанси, облік та право:
тенденції, виклики, перспективи»**

International scientific-practical conference

**«Economics, finance, accounting and law:
trends, challenges, prospects»**

**Загальна кількість академічних годин: 6 год
(0,2 кредита ECTS)**

Директор Центру фінансово-економічних
наукових досліджень

Щербак В. Д.

6 вересня 2022 р.
September 6, 2022

м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine

**ПРОГРАМА МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**PROGRAM OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, ОБЛІК ТА ПРАВО:
ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**ECONOMICS, FINANCE, ACCOUNTING AND LAW:
TRENDS, CHALLENGES, PROSPECTS**

**6 вересня 2022 р.
September 6, 2022**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**РОЗКЛАД РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ
6 вересня 2022 рік**

Україна, 36003, м. Полтава, вул. Європейська 60-А, 5 поверх, Конференц-зал

09.00 – 09.30	Реєстрація учасників міжнародної науково-практичної конференції
09.30 – 10.00	Відкриття та пленарне засідання
10.00 – 13.00	Секційні засідання
13.00 – 14.00	Перерва на обід
14.00 – 17.00	Продовження роботи секційних засідань
17.00 – 17.30	Пленарне засідання, закриття конференції

РЕГЛАМЕНТ

Доповідь на секційному засіданні – 4 хвилин.
Для запитань – до 3 хвилин.

СЕКЦІЯ 1
SECTION 1 ||| **СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І**
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
WORLD AGRICULTURE AND
INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Майборода Ю. О. аспірант кафедри міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
ФАКТОР КИТАЮ У ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ УКРАЇНИ ТА США

СЕКЦІЯ 2
SECTION 2 ||| **ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ**
НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ
ECONOMICS AND MANAGEMENT
OF THE NATIONAL ECONOMY

Шоля Р. І. аспірант кафедри економіки і підприємництва, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
АКТИВІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

СЕКЦІЯ 3
SECTION 3 ||| **ІННОВАЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ**
INNOVATIONS AND INVESTMENT ACTIVITIES

Іваночко Б. Р. аспірант кафедри економічної кібернетики Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

СЕКЦІЯ 4
SECTION 4 ||| **ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ**
ECONOMICS AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES

Ганущак Т. В. к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів підприємства Київський державний торговельно-економічний університет,
Закревська О. Ю. к.е.н., доцент кафедри економіко-математичних дисциплін та інформаційних технологій Національна академія статистики обліку і аудиту
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

СЕКЦІЯ 5
SECTION 5 ||| **ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА**
TOURISM AND HOTEL-RESTAURANT BUSINESS

Козлова А. О. к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
ВІЙСЬКОВИЙ ТУРИЗМ – ДЖЕРЕЛО ПОПОВНЕННЯ МІСЬКОГО БЮДЖЕТУ

СЕКЦІЯ 6
SECTION 6

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ENVIRONMENTAL ECONOMICS

Веклич О. О. д.е.н., професор, головний науковий співробітник відділу екосистемного оцінювання природно-ресурсного потенціалу ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»
ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ ПЛАТЕЖІВ ЗА ЕКОСИСТЕМНІ ПОСЛУГИ В СФЕРУ РЕГУЛЮВАННЯ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

СЕКЦІЯ 7
SECTION 7

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА
БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ
ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND
EXCHANGE ACTIVITIES

Шведкий В. А. аспірант кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки
ЦИФРОВІЗАЦІЯ СЕРВІСІВ ЯК НАПРЯМ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ-ПОСТАЧАЛЬНИКІВ НА УКРАЇНСЬКОМУ ЕНЕРГОРИНКУ

СЕКЦІЯ 8
SECTION 8

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ
ACCOUNTING, ANALYSIS, AND AUDIT

Мулик Т. О. к.е.н., доцент, доцент кафедри аналізу та аудиту Вінницький національний аграрний університет
ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Томчук О. Ф. к.е.н., доцент, доцент кафедри аналізу та аудиту Вінницький національний аграрний університет
РАХУНКОВА ПАЛАТА ЯК СУБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

СЕКЦІЯ 9
SECTION 9

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ
FINANCE, BANKING, INSURANCE

Пінті А. В. аспірантка кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку, Одеський національний економічний університет
ЕТАПИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Доповідь
на міжнародній науково-практичній конференції «Економіка, фінанси, облік
та право: тенденції, виклики, перспективи»,
м. Полтава, Центр фінансово-економічних наукових досліджень,
6 вересня 2022 р.

РАХУНКОВА ПАЛАТА ЯК СУБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Розвиток ринкових відносин ставить перед теорією і практикою фінансового контролю нові завдання. Так, існує потреба в уточненні концептуальних основ формування й розвитку фінансового контролю, його організації, осмисленні того, як функціонують його органи, опрацюванні новітніх методологій і досвіду здійснення контрольних заходів. Трансформаційна модель фінансового контролю вимагає провадження якісно нового менеджменту на сучасному етапі розвитку економіки України, яка дедалі більше набуває властивостей змішаної.

Система державного фінансового контролю, яка побудована в Україні, не повною мірою забезпечує на належному рівні фінансово–бюджетну дисципліну як в цілому в державі, так і на регіональному рівні зокрема. Це є наслідком низки проблем, які створюють тенденції щодо зростання кількості та обсягів основних фінансових порушень.

Проблема створення єдиної системи фінансового контролю в Україні обговорюється серед науковців і законодавців досить давно. Фінансовий контроль займає центральне місце в системі контролю, що викликає необхідність створення чіткої і впорядкованої системи органів, які реалізують свої повноваження в фінансово-контрольній галузі. Виконання завдань і функцій держави спричиняє вплив не лише на публічні, а й на приватні фінанси. Фінансовий контроль з боку держави здійснює вагомий вплив на усі фінанси, що викликає необхідність взаємодії усіх контрольно-фінансових органів.

Контроль з боку суспільства за державними органами має стати необхідною складовою їх діяльності, з подальшим впливом на результати такої діяльності.

Проблеми реалізації фінансового контролю у кризові моменти для держави та населення, особливо у період воєнного стану завжди загострюються та пригортають більше уваги. В роботі органів фінансового контролю відсутня чітка координація, яка має забезпечити їх функціонування як складових елементів єдиного механізму, що мають працювати в одному ритмі та діяльність яких буде направлена на досягнення єдиної мети – цільового та ефективного використання коштів державного бюджету та недопущення фінансових порушень. Ж.А. Олексіч зазначає, що «кожний елемент, який входить до системи сам по собі може розглядатися як система, що складається із елементів іншого типу, тобто система є ієрархічною структурою; взаємозв'язки між елементами системи можуть змінюватися у часі відповідно до виконання функцій, що покладені на ці елементи».

Фінансовий контроль може бути ефективним і об'єктивним виключно тоді, коли суб'єкт контролю організаційно є зовнішньою структурою щодо підконтрольного об'єкта, а в ієрархії підпорядкування є вищим ніж об'єкт. Органи фінансового контролю мають бути наділені реальними повноваженнями впливати на діяльність підконтрольного об'єкта, має бути чіткий порядок і процедура прийняття рішення за результатами контролю. Одним із таких органів, що безпосередньо контролює процес надходження коштів до державного бюджету та їх використання є Рахункова палата.

Становлення та розвиток такої інституції як Рахункова палата в значній мірі залежить від нормативно–правового забезпечення її взаємодії, як органу фінансового контролю з Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України та іншими організаціями.

З 1998 року Рахункова палата є членом Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), а з 1999 року членом Європейської організації вищих органів фінансового контролю (EUROSAI).

В умовах соціально-економічних перетворень в українському суспільстві особливого значення набуває цілеспрямована діяльність держави по визначенню задач та кількісних параметрів формування доходів та витрат бюджету, управлінню державним боргом, що значною мірою залежить від ефективної бюджетної політики, якість котрої напряду залежить від якісного фінансового контролю в цій сфері.

Згідно з існуючим законодавством Рахункова палата у процесі реалізації наданих їй повноважень, як органу державного фінансового контролю повинна в обов'язковому порядку інформувати Верховну Раду України, її комітети, оскільки зазначене положення передбачене саме Законом «Про Рахункову палату», як одне з основних (ст. 2, 3 Закону України «Про Рахункову палату»). Слід звернути увагу на той факт, що весь Закон насичений владними повноваженнями Верховної Ради України щодо Рахункової палати. Підтвердженням цього твердження є закладення у функціях Рахункової палати права здійснювати контрольні заходи саме за дорученнями Верховної Ради України та її комітетів.

Аналіз статусу та повноважень Рахункової палати свідчить, що вона є не просто вищим за субординацією, але дійсно провідним органом державного фінансового контролю в Україні, який відповідає міжнародним стандартам, що є не мало важливим, враховуючи курс на євроінтеграцію. Цілком розуміло, що вона може взяти на себе провідну роль в системі органів державного фінансового контролю. Визнання на законодавчому рівні за Рахунковою палатою ВОФК важливо ще й тому, що Україна повинна виконувати взяті на себе міжнародні зобов'язання перед ЄС щодо гармонізації українського законодавства.

Ще однією, досить актуальною прогалиною в Законі України «Про Рахункову палату» є такий факт, як відсутність у Рахункової палати права законотворчої діяльності, без надання на те згоди Верховної Ради України. Так, частиною другою статті 30 закону встановлено, що в ході аналізу і узагальнення інформації, яку отримує Рахункова палата під час здійснення перевірок, ревізій та обслідувань, вона розробляє і подає Верховній Раді

України пропозиції про удосконалення законодавчих актів. Тобто, навіть сама доцільність порушення та розгляду питання щодо вдосконалення діяльності та підняття статусу Рахункової палати сьогодні відсутня, оскільки у будь-якому випадку, це питання буде розглядатися лише через призму пропозицій до Верховної Ради України.

Сутність «завдання державного органу» повинна базуватись на такому правовому положенні, як показник необхідності створення та функціонування саме цього державного органу, який відрізняється від всіх інших державних органів влади.

Таким чином, виходячи з аналізу Закону України «Про Рахункову палату» можна стверджувати, що створено законодавцем (Верховною Радою України) державний орган фінансового контролю – Рахункову палату – виконавець владних доручень Парламенту. Тому, лише законодавчо врегулювавши статус Рахункової палати можна створити незалежний вищий орган фінансового контролю.

Статтею 33 Закону України «Про Рахункову палату» визначено, що Верховна Рада України періодично, але не менш як два рази на рік, доручає відповідному комітету Верховної Ради України здійснювати певні контрольні та координаційні дії і дає оцінку стану контрольної діяльності Рахункової палати у визначених цим законом сферах. Таким чином, законодавчо передбачається безпосередня робота відповідного комітету Верховної Ради України з Рахунковою палатою.

Крім цього, відповідний комітет Верховної Ради України обговорюють за спеціальною процедурою, встановленою відповідним комітетом Верховної Ради України згідно з чинним законодавством України кандидатуру на обрання Голови Рахункової палати. Проте, як свідчить чинне законодавство та внутрішні документи Рахункової палати, зазначеного комітету, визначеного Верховною Радою України для роботи з Рахунковою палатою, не має. Це свідчить про те, що норми Закону є формальними.

Ніхто не відміняв відповідні норми закону, отже, такий комітет повинен бути створений у Верховній Раді України, або ж його функції (співпраця з Рахунковою палатою) повинні бути покладені на якийсь із вже діючих, наприклад, Комітет Верховної Ради України з питань бюджету, з наступних причин:

1. Жоден з діючих комітетів не систематизує та не аналізує ці матеріали, не координує та не відслідковує діяльність Рахункової палати, не кажучи вже про визначення законності дій посадових осіб Рахункової палати, як це передбачено в Законі.

2. Рахункова палата має таку законодавчу норму, згідно з якою може лише надавати пропозиції про удосконалення законодавчих актів (частина друга статті 30 Закону) та не має при цьому відповідного (єдиного) комітету, через який можна було б проводити бюджетну нормотворчу політику. Тому Рахункова палата залишається осторонь законотворчого процесу, і лише у виняткових випадках її законотворчі ініціативи знаходять відгук у Верховній Раді України.

3. Відсутність такого комітету напряду впливає на імідж Рахункової палати, як вищого органу фінансового контролю, оскільки про її роботу, як правило, згадують в окремих випадках деякі депутати, і то під час обговорення тих чи інших необхідних для політичних лобіювань питань, а загальна діяльність Рахункової палати в жодному комітеті не розглядається. Завдяки створенню такого комітету, ряд нагальних першочергових питань Рахункова палата могла б вирішувати значно легше.

Отже, на сьогодні має місце дуже специфічна форма взаємозв'язку Рахункової палати з Верховною Радою України, яка будується на визначеній у законодавчому порядку майже повній залежності (підконтрольності) Рахункової палати від Парламенту. Тобто, чинна законодавча база завуальовано визначила Рахункову палату органом парламентського контролю за використанням коштів Державного бюджету України, що є недостатньо обґрунтованим. В нормативно-правовому значенні Конституції України Рахункова палата є незалежним органом

спеціальної конституційної компетенції і Верховна Рада України як орган законодавчої влади не має права забрати чи обмежити конституційні повноваження Рахункової палати, передавати їх будь-яким іншим органам або ж взяти на себе їх здійснення.

Досить важливим моментом в організації роботи Рахункової палати є питання взаємин між нею та Президентом України, які будуються на паритетному відношенні одного державного органу до другого, враховуючи, в першу чергу, їх різну юридичну природу у системі органів державної влади.

Рахункова палата в межах своєї компетенції може залучати до участі у здійсненні контрольно-ревізійної діяльності державні контролюючі органи та їх представників, а також має право на договірній основі залучати до ревізій і перевірок недержавні аудиторські служби та окремих висококваліфікованих спеціалістів.

До завдань Рахункової палати необхідно додати організацію та координацію діяльності всіх фінансово-контрольних органів. Аналіз діючих норм законодавства свідчить, що взаємодія між Рахунковою палатою, Національним банком, системою органів прокуратури повинні будуватися на умовах координації їх дій при виконанні ними повноважень, як рівних за статусом незалежних контролюючих органів держави за відповідними напрямками державного регулювання. Проблема координації взаємодії органів, що складають фінансову систему України, відсутність її нормативного закріплення спонукає сподіватися лише на бажання та готовність посадових осіб на співробітництво. М. П. Гурковський, О. В. Герман наголошують, що за Рахунковою палатою доцільно закріпити роль координатора всієї контрольної діяльності в межах її компетенції, тобто встановити обов'язковий обмін інформацією між органами, що здійснюють фінансовий контроль.

Отже, підводячи підсумки нормативно-правового забезпечення взаємодії між Рахунковою палатою та державними контролюючими органами, констатуємо, що законодавча база це питання чітко не врегулює. В той же час, іншим шляхом вирішити питання взаємин Рахункової палати та державних

контролюючих органів, з метою дієвості у цих відносинах, можна через практику прийняття ними спільних нормативних документів (рішень) по вирішенню глобальних та поточних питань.

Координаційні повноваження Рахункової палати в системі державного фінансового контролю мають полягати у наступному:

- узгодження річних планів перевірок контролюючих суб'єктів;
- перевірка достовірності контрольних заходів, здійснених органами фінансового контролю виконавчої гілки влади;
- створення та ведення єдиної інформаційної бази даних результатів контрольних заходів;
- моніторинг ефективності юрисдикційних заходів за результатами здійснення фінансового контролю.

Таким чином, усі органи повинні сприяти діяльності Рахункової палати та надавати за запитом інформацію, необхідну для виконання її завдань.

**ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, ОБЛІК ТА ПРАВО:
ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**Програма
Міжнародної науково-практичної конференції**

6 вересня 2022 р.

Відповідальний за випуск: Загородний І. Д.

Технічний редактор: Нестеренко В. О.

Художній редактор: Михайленко К. В.

Коректор: Остаповець Н. М.

Дизайнери й верстальники: Артеменко А. А, Григоренко Л. О.

Підписано до друку 06.09.2022 р. Формат 60x90/16

Папір офсетний. Друк – ризографія. Умовн. друк. арк. 0,4

Гарнітура Times New Roman.

Наклад 50 примірників. Зам. № 18199

Надруковано у ФОП Сидоренко А. В.

Свідоцтво про державну реєстрацію серія В01 № 710364 від 07.01.2007 р.

36000, м. Полтава, вул. Дмитра Коряка, 3

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>

